

LEERLIJN	
Titel	Muziek & Techniek, onderdeel Techniek
Maker	Roombeek Cultuurpark Educatiecluster

ALGEMEEN	
Titel activiteit	Dansende lijnen
Groep	3
Soort activiteit	Twee lessen voorafgaande aan een workshop 'Dansende lijnen' verzorgd door Roombeek Cultuurpark Educatiecluster (RCE)
Plaats	School
Duur	2 x 45 minuten (lessen) en 1 x 90 minuten (workshop)
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Beeldend, nieuwe media
Thema	Animatie
Omschrijving van de activiteit	<p>De lessen en de workshop zijn ingedeeld volgens de vier fasen van het creatief proces:</p> <p>Les 1: Oriënteren: De kinderen bekijken een presentatie over animatie. Onderzoeken: De kinderen onderzoeken waaruit een tekenfilm is opgebouwd.</p> <p>Les 2: Uitvoeren: De kinderen tekenen met kleurpotloden vormen en lijnen in een flipboekje. Evalueren: De kinderen bespreken het eigen werk en dat van hun groepsgenoten.</p> <p>Na les 1 en 2 volgt de workshop 'Dansende lijnen' door RCE.</p> <p>In een apart document is een overzicht opgenomen van alle beschikbare ondersteunende materialen (bijlagen).</p>
Plaats in de reeks	De lessen en de workshop vinden plaats na de uitvoering van de voorstelling door het Orkest van het Oosten.
Leeropbrengst	<p>De leeropbrengst sluit aan bij twee TULE kerndoelen.</p> <p>TULE kerndoel 54: De kinderen kunnen werken met ritme, herhaling van vormen (compositie). De kinderen gebruiken kleurpotloden en stiften bij het onderzoeken van hoe je een tekenfilm maakt (tekenen). De kinderen weten dat een tekenfilm bestaat uit verschillende achter elkaar geplaatste tekeningen en ontdekken dat je een tekening kan maken door gebruik te maken van digitale foto's (werken met digitale media).</p> <p>Tule kerndoel 55: De leerlingen kunnen reflecteren op het eigen werk en dat van hun groepsgenoten (reflecteren).</p>

UITVOERING		LES 1
Tijdspad	Totaal: 45 minuten <ul style="list-style-type: none"> • Oriënteren: 15 minuten • Onderzoek: 20 minuten • Reflectie: 10 minuten 	
Vorbereiding	Download en bestudeer de volgende programma's: <ul style="list-style-type: none"> • In geval van telefoons/ tablets van Apple: 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ De app 'iMotion'. ○ De handleiding: 'Dansende lijnen (handleiding 1) Android app - Motion'. • In geval van telefoons/ tablets met Android: <ul style="list-style-type: none"> ○ De app 'Motion – Stop motion Camera'. ○ De handleiding: 'Dansende lijnen (handleiding 2) iPad app - iMotion'. <p>Bestudeer de presentatie: 'Dansende lijnen VL (presentatie)'. Bestudeer de inhoud van de les zoals hieronder beschreven.</p> <p>Bestudeer de volgende bijlage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dansende lijnen VL (video 1) <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digibord • Tablet of Smartphone met camerafunctie. • Statief of mogelijkheid de tablet of Smartphone stabiel te positioneren. <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wit A-3 papier • Plakband • Stiften <p>Vorbereiding: Plak het A-3 papier aan de muur op een centrale plek in de klas en positioneer een tablet of Smartphone zo dat je met de stop-motion app het hele vel in beeld hebt en de klas mee kan kijken. Eventueel kan in plaats van een vel papier en stiften ook een tekenfunctie op het digibord gebruikt worden.</p> <p>Tip: Voeg eventueel eigen afbeeldingen en muziekfragmenten toe die aansluiten bij het onderwerp en de interesses van de kinderen.</p>
Rolverdeling	De groepsleerkracht geeft deze les.
Oriënteren	<p>Vertel: Jullie hebben de voorstelling van het Orkest van het Oosten bezocht. In de komende twee lessen gaan jullie leren hoe je een tekenfilm kunt maken. Daarna gaan jullie in een workshop van RCE zelf een tekenfilm maken over vormen en lijnen die jullie aan de voorstelling doen denken. Die vormen en lijnen gaan jullie, door ze te bewegen, laten dansen.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun je voorbeelden van tekenfilms noemen? • Wat is het verschil tussen een echte film en een tekenfilm? • Hoe zou een tekenfilm gemaakt worden? <p>Vertel: Een tekenfilm is een film gemaakt van tekeningen. Een tekenfilm wordt niet, zoals in een echte film, met een videocamera gefilmd, maar er worden allemaal tekeningen achter elkaar gezet in de computer. Als je die tekeningen dan heel snel achter elkaar laat zien, lijkt het net of de tekeningen bewegen.</p> <p>Start de presentatie 'Dansende lijnen VL (presentatie)'. Toon de eerste video uit de presentatie.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar ging deze tekenfilm over? • Waaraan kun je zien dat dit geen echte film is maar een tekenfilm? • Zou dit moeilijk zijn om te maken? Waarom denk je dat? <p>Vertel: In deze tekenfilm kun je goed zien dat het getekend is. Het lijkt net of bijvoorbeeld de kast en de dingen op de kast met een stift gekleurd zijn, je ziet de streepjes van de stift nog. Om een tekenfilm te maken heb je heel veel tekeningen nodig.</p>

	<p>Toon afbeelding 2 uit de video: Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zie je hier? • Wat is dit mannetje aan het doen? Waarom denk je dat? • Is dit ook een tekenfilm? Waarom wel of waarom niet? <p>Vertel: Dit mannetje is aan het springen. Elk tekeningetje laat een stukje van de sprong zien. Het is geen tekenfilm, omdat de tekeningen samen niet bewegen. Als we de tekeningetjes los van elkaar knippen en achter elkaar laten zien dan wordt het wel een tekenfilm. Let maar eens op!</p> <p>Toon afbeelding 3 t/m 10 in een rustig tempo achter elkaar: Vraag: Wat gebeurde er? Vertel: Doordat we de tekeningetjes los achter elkaar laten zien lijkt het mannetje echt te springen. Zo wordt het een tekenfilm. We kunnen hem ook achteruit laten springen.</p> <p>Voor de docent: Toon afbeelding 3 t/m 10 nogmaals in de omgekeerde volgorde en terug.</p>
Onderzoek	<p>We kunnen zelf ook een tekenfilm maken. Dat doen we met foto's. Ik heb hier een tablet/smartphone met een programma erop. Op het vel papier dat ik op de muur heb gehangen gaan we samen een tekening maken. Iedereen in de klas mag steeds een lijn of vorm aan de tekening toevoegen. Je kunt bijvoorbeeld een kronkelende lijn, een zigzag, een rondje of een vierkant tekenen. Het maakt niet uit wat je tekent, zolang het maar een simpele vorm is die vastzit aan een van de andere lijnen of vormen. We laten de tekening dus langzaam groeien.</p> <p>Voor de docent: Begin zelf met een vorm op het vel papier en maak een foto met de app 'Motion' of 'iMotion', laat vervolgens alle kinderen uit de klas iets toevoegen aan de vorm op het vel papier en maak bij elke toevoeging een foto. Er hoeven geen figuratieve tekeningen uit te komen, het gaat erom dat er uiteindelijk in de film een groeiende tekening ontstaat. Sla de stop-motion tekenfilm op als iedereen geweest is en toon de film via het digibord.</p>
Reflectie	<p>Bekijk samen met de kinderen de stop-motion tekenfilm op het digibord. Bespreek zowel de resultaten als het proces, stel daarbij vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat gebeurde er in de film? • Hoe hebben we dit gemaakt? • Hoe komt het dat het lijkt of de tekening beweegt in de film? • Wat is het verschil tussen een echte film en een tekenfilm? • Hoe vond je het om samen deze tekenfilm te maken? • Wat heb je geleerd wat je eerder nog niet wist?

UITVOERING		LES 2
Tijdspad	Totaal: 45 minuten - Oriënteren: 10 minuten - Uitvoering: 25 minuten - Reflectie: 10 minuten	
Vorbereiding	Bestudeer de inhoud van de les zoals hieronder beschreven. Bestudeer de volgende bijlage: <ul style="list-style-type: none"> • Dansende lijnen VL (video 2) • Dansende lijnen (handleiding 3) Flip book Zet de volgende technische materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> • Digibord Zet de volgende materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> • Post-it blokjes (per 2 kinderen 1 blokje of in geval van dikke blokjes een halve per 2 kinderen) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Viltstiften in donkere kleuren <p>Maak van tevoren zelf al een flipboekje met simpele vormen die als voorbeeld gebruik kan worden, denk bijvoorbeeld aan een bal die stuitert of een zon die opkomt.</p> <p>Tip: Voeg eventueel eigen afbeeldingen en muziekfragmenten toe die aansluiten bij het onderwerp en de interesses van de kinderen.</p>
Rolverdeling	De groepsleerkracht geeft deze les.
Oriënteren	<p>Voor de docent: Bespreek kort met de kinderen de inhoud van les 1, gebruik hier eventueel afbeelding 1 t/m 10 van de presentatie 'Dansende lijnen VL (presentatie)' en de tekenfilm die in de klas is gemaakt.</p> <p>Start de presentatie 'Dansende lijnen VL (presentatie)': Toon afbeelding 11. Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zie je hier? • Hoe komt het dat de lijnen in het boekje lijken te bewegen? • Wie heeft wel eens zo'n flipboekje gemaakt? • Hoe doe je dat? <p>Vertel: Je ziet hier een flipboekje. Dat is een boekje met op elke bladzijde een tekeningetje die steeds een klein beetje verandert. Als je dan door het boekje bladert dan lijkt het net of het een tekenfilm wordt.</p>
Uitvoering	<p>In de workshop van RCE gaan jullie op de iPad die vormen, lijnen en kleuren laten bewegen, net zoals in een tekenfilm. Vandaag gaan jullie vast oefenen, maar dan niet op de iPad, maar met een flipboekje.</p> <p>Jullie maken in tweetallen een flipboekje. Ieder tweetal krijgt een post-it blokje. Je begint op het onderste papiertje van het blokje. Daarop teken je met een stift een simpele vorm of lijn. Op het volgende blaadje zie je de tekening op het blaadje eronder en trek je de tekening over, maar dan net op een andere plek. Je kan ook een klein beetje aan je tekening veranderen. Zo ga je door op de volgende blaadjes tot je boekje vol is. Bespreek samen wat je wil gaan tekenen. Je kan vormen en lijnen tekenen die je doen denken aan de voorstelling Welke vormen en lijnen horen daar volgens jullie bij? Als je klaar bent kan je door het boekje bladeren en bewegen je tekeningen.</p> <p>Voor de docent: Toon je zelfgemaakte boekje en doe aan de kinderen voor hoe je een flipboekje maakt.</p>
Reflectie	<p>Bespreek zowel de resultaten als het proces, stel daarbij vragen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat gebeurt er in jullie flipboekje? • Hoe heb je dat gemaakt? • Wat was er moeilijk? • Heb je de lijnen laten dansen? Op welke manier? • Is dit ook een tekenfilm geworden? Waarom vind je dat? • Wat heb je geleerd over tekenfilms? • Heb je vormen en lijnen gekozen die je doen denken aan de voorstelling? Wat voor vormen en lijnen zijn dat?

UITVOERING	WORKSHOP - DANSENDE LIJNEN
Tijdspad	90 minuten
Vorbereiding	Uitvoering van de hiervoor beschreven lessen.
Rolverdeling	Docenten van RCE voeren de workshop uit
Workshop	De workshop is ingedeeld volgens de vier fasen van het creatief proces:

	<p>Oriënteren: De kinderen bekijken een uitleg over animatie met behulp van het animatieprogramma op de iPad.</p> <p>Onderzoeken: De kinderen experimenteren met het animatieprogramma op de iPad.</p> <p>Uitvoeren: De kinderen tekenen in het animatieprogramma op de iPad vormen, lijnen en kleuren die bij de voorstelling door het Orkest van het Oosten horen. De vormen en lijnen komen in het animatieprogramma in beweging. De liedjes/ muziek uit de voorstelling worden onder de animatie gemonteerd.</p> <p>Evalueren: De kinderen bespreken het eigen werk en dat van hun groepsgenoten.</p>
--	---